

Strādājot roku rokā, var paveikt labas lietas

“Cenšamies audzināt savus klientus — ja kaut ko ņem, tad jādod arī pretī”

Vietējo biedrību “Irsis” un “Irši iedvesmo”, Latvijas Sarkanā Krusta aktivistu un vietējās varas sadarbība Iršos ir lielisks piemērs, kā, roku rokā strādājot, var īstenot labus projektus iedzīvotāju atbalstam un dzīves kvalitātes uzlabošanai.

AGITAS GRĪNVALDES-IRUKAS
TEKSTS UN FOTO

Iršu pagastā viens no pašvaldībai piederošiem dzīvokļiem kādas daudzdzīvokļu mājas pirmajā stāvā pārtapis sociālajā istabā, kuru daļa iedzīvotāju sauc par veļas māju, daļa — par “Pērļu bodi”, jo te zem viena jumta mājvietu radusi gan biedrības “Irsis” izveidotā veļas māja, gan veikaliņš, kurā ikviens, kam tas vajadzīgs, var saņemt palīdzību — apģērbu, apavus, traukus, dažādus sadzīves priekšmetus, preces bērniem, rotaļlietas. Tas gan nav veikals klasiskā izpratnē, jo mantas šeit ir par ziedojumiem. Tā ir labdarība. Uz “Pērļu bodi” var doties arī tie, kuri vēlas ziedot mantas citiem.

Dod darbu vietējiem

Veļas mājā šobrīd saimnieko iršiete Aleta Sogomonjana, kura dežurantes darbu tajā radusi biedrības “Irsis” īstenotajā projektā par invalīdu nodarbinātību, palīdzot sabiedrībā integrēties cilvēkiem ar invaliditāti. “30. septembrī sāka darboties vēl viens līdzīgs projekts, kurā esam raduši iespēju gada garumā nodarbināt magazīnas āra dežurantu, kurš apkops un uzraudzīs mūsu skaisto objektu. Šis ir pilnvērtīgs darba vietas, kurās cilvēks tiek nodarbināts uz gadu pilnas slodzes darbā. Aleta veļas mājā strādā jau no maija. Liels ieguvums, īstenojot šādu projektus, ir arī finansējums darba vietas iekārtošanai. Piemēram, veļas mājā ir iegādāts ērts krēsls dežurantam, savukārt magazīnas dežuranta darba nodrošināšanai iegādāts zaļes plāvējs, ērta ķerra un “Fiskar” firmas grābeklis un sniega lāpsta, un pēc projekta beigām visas šīs lietas paliek mūsu rīcībā,” stāsta biedrības vadītāja Iveta Hveckoviča, kura “Staburaga” viesošanās brīdī ieskrējusi apraudzīt Aletu. Viņa piebilst, ka biedrība šobrīd kopā īsteno trīs projektus, nodrošinot darbu cilvēkiem. Viens no tiem saistīts ar jauniešu nodarbināšanu.

Katru dienu kāds apmeklētājs

Arī veļas māja ir biedrības īstenots projekts un, lai tam būtu pēc iespējas un veļas māja būtu atvērta apmeklētājiem, jo bez uzraudzības to turēt vaļā nevar, tiek meklētas

jaunas iespējas, kā piesaistīt finansējumu un dot darbu kādam no vietējiem cilvēkiem. “Veļas māja bija mūsu pirmais īstenotais projekts, ilgu laiku to pieskatīja viena brīvprātīgā pensionāre un viss te notika bez jebkādam finansēm, bet, zinot mūsu aktivitātes, Nodarbinātības valsts aģentūra piedāvāja iesaistīties jauniešu un invalīdu nodarbinātības projektā, un mēs piekritām,” saka Iveta Hveckoviča.

Apmeklētāju reģistrācijas saraksts liecina, ka gandrīz katru dienu uz veļas māju atnāk kāds klients. Iveta stāsta, ka veļas mājā speciāli iegādāta lielāka ietilpības veļas mašīnas nekā cilvēkiem ir mājās, jo visbiežāk mazgāt nes segas, lielāka izmēra gultasveļu, virsjakas. Ir arī veļas žāvētājs. Šos pakalpojumus var izmantot par ziedojumiem.

Aicinājums darīt labu

Tā kā Aleta veļas mājā strādā katru darba dienu, tad viņa brīvprātīgi apņēmusies pieskatīt arī “Pērļu bodi”, līdz ar to sociālās istabas durvis apmeklētājiem atvērta piecas dienas nedēļā. “Pērļu bodes” “liela priekšniecība” gan ir Latvijas Sarkanā Krusta brīvprātīgā Daiga Andersone, un arī nosaukums oficiāli tai ir “LabDaris”, kas veidots no vārdu salikuma “labu darīt”. Taču vietējie to iesaukuši par “Pērļu bodi”, jo te patiešām ik pa laikam var atrast itas pērles — kvalitatīvus pazīstamu zīmolu apģērbu un apavus vai kaut ko oriģinālu un neparastu.

Sociālā istaba līdzās veļas mājai bez lielas reklāmas atvērta kovida pandēmijas laikā, un ideja tai gūta vēl Kokneses novada pastāvēšanas laikā. Koknesē darbojas Sarkanā Krusta humānās palīdzības istaba, arī Bebros tāda jau bija izveidota, tikai Iršos nebija. Un, tā kā darba gaitas Daigu atveda uz Iršiem, viņa nolēma šādu humānās palīdzības punkta darbību izvērst arī šeit. “Pagasta vadītāja Lāsma Ruža-Riekstiņa atbalstīja ideju, ja vien ir cilvēks, kurš gatavs uzņemties šo pienākumu. Nu es arī to uzņēmos, noslēdzām ar pašvaldību patapinājuma līgumu par telpām un sākām darboties,” stāsta Daiga un piebilst, ka sākumā gan lūkojušies uz pavisam citām telpām. Apskatījuši dzīvokli, kur savlaik darbojās bērnu darba grupa, tad vēl vairākus, jo gribējies tādas telpas, kurās var sākt darboties bez lieliem ieguldījumiem un remontiem.

Ideju netrūkst

Šobrīd dzīvoklī aizņemtas trīs no četrām telpām. Divās izkārtoti “Pērļu bodes” apģērbs, apavi, sadzīves priekšmeti, preces bērniem un rotaļlietas.

ĒRTI UN LABI. Daiga Andersone lepojas, ka Iršu “Pērļu bodē” visas mantas ir ērti apskatāmas, jo nav sakrautas kastēs un plauktos, kā bieži mēdz būt humānās palīdzības istabās.

Viena telpa pagaidām ir brīva, bet Daigai jau ir ideja, kā pilnveidot sociālās istabas pakalpojumus. Pagasta pakalpojumu centra vadītāja Lāsma Ruža-Riekstiņa ierosināja atrast šuvēju, kuru varētu piesaistīt ar kāda projekta palīdzību, un viņa varētu gan pārtaisīt un labot “Pērļu bodē” atrastās mantas, gan sniegt šūšanas pakalpojumus iedzīvotājiem. Šujmašīnas jau esot atrastas. Rokdarbnieces no auduma strēmelēm varētu aust grīdceļiņus, šūt mikstās rotaļlietas. Ideju, ko darīt, Daigai netrūkst, ja vien būtu kāds projektu konkurss, kur tam gūt atbalstu. “Citur šīs palīdzības istabas ir ļoti mazas, visbiežāk apģērbs un apavi sakrauti kastēs un plauktos, un paņemtās drēbes nevar ne uzmērīt, ne kārtīgi apskatīt,” stāsta Daiga. Sākumā arī Iršos drēbes bijušas saliktas kastēs, taču kolēģi no Sarkanā Krusta palīdzējuši uztaisīt statīvus, plauktus, sagādāti pakaramie, un tagad Daiga lepojas ar to, ka Iršu “Pērļu bodē” visas drēbes ir glīti sakārtas uz pakaramajiem un ērti apskatāmas. “Mēs nešķirojam veikalīņa apmeklētājus — lieli, mazi, ar biežāku vai plānāku naudas maciņu. Piemums var nākt visi, un bērniem te ļoti patīk. Bieži ģimenēs apģērbu bērniem veikalā izvēlas vecāki, bet te viņi paši var atrast to, kas patīk. Mēs arī ļaujām izcilāt un apskatīt visas mantas. Iedomājieties, kur gan vēl atļautu meitenēm piemērit kleitas un augstpapēžu kurpes? Tas nekas, ka tās ir vairākus izmērus par lielu, bet spoguļa priekšā pagrozīties taču gribas visām dāmām. Reiz kāds puisītis par savu kabatas naudu gribēja izvēlēties sev kādu mantu, mēs viņam piekrāvām divus maisiņus ar mantām, un mamma pēc tam zvanīja un teica, ka savu bērnu tik laimīgu vēl nebija redzējusi,” stāsta Daiga un piebilst — mēs te dzīvojam ļoti labi.

DARBA NETRŪKST. Veļas mājas dežurante Aleta Sogomonjana kā brīvprātīgi pieskata arī sociālās istabas “Pērļu bodi”.

“Pērļu bodes” pērles

Daigai ir liela pieredze brīvprātīgās darbā, un viņa daudzus gadus iesaistīta dažādos labdarības projektos. Viņa piekrīt, ka daudziem ziedošanas kultūra un izpratne par labdarību diemžēl ir ļoti zema. Netrūkst cilvēku, kuri domā, ka labdarība tā ir kā atkritumu izgāztuve, kur var atnest visu, kas pašam vairs nav vajadzīgs, arī saplēstas un netīras lietas. Iršu “Pērļu bodē” tā nevar — atnest maisu ar lupatām, atstāt domāt, ka neviens nezinās, kur tas radies vai kas to atnesis. “Nezin kā pēc cilvēki domā, ka laukos pietiek ar vecām treniņbiksēm un kaut kādu T kreklu. Bet cilvēki arī laukos grib labi ģērbties un labi izskatīties, un tas nav nekas nosodāms. Taču bieži tiek piedāvātas patiešām ļoti labas mantas, reizēm pat jaunas ar visām cenu zīmēm. Reiz viena meitene atrada nevalkātas botas, kuras jaunais maksā ap 80 eiro. Ir bijušas daudzas citas ļoti labas lietas. Tāpēc

jau radās šis nosaukums “Pērļu bodē”, saka Daiga, un Aleta piebilst, ka labas lietas ilgāk par trijām dienām veikalā neiegulst. Uz “Pērļu bodi” nāk ne tikai vietējie, padzirdējuši, ka Iršos ir tāds labdarības veikaliņš, tajā iegriežas arī atbraucēji no citiem pagastiem. “Cenšamies audzināt savus klientus, jo, ja tu ņem, tad kaut kas jādod arī pretī. Tāpēc mums veikalīnā ir ziedojumu kastīte, jo bieži cilvēki humānās palīdzības istabās drēbes un citas lietas ņem ņemšanas pēc, vienalga, vajag vai nevajag, jo tas taču par velti,” piebilst Daiga.

Šobrīd sociālās istabas un veļas mājas telpu komunālos pakalpojumus sedz no pašvaldības budžeta. Tā savlaik lēma Kokneses novada dome. Kā būs šajā apkures sezonā, kad būtiski palielinājušās elektrības un apkures izmaksas, un nākamajā gadā, pagaidām nav zināms. Ja pašvaldība lems, ka biedrībām par šiem pakalpojumiem jāmaksā pašām, būs jādomā, kā izdzīvot, jo ar tiem ziedojumiem, ko saņem, par telpu uzturēšanu samaksāt nevarēs. ♦